

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 6.10.2010
KOM(2010) 553 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Regionalpolitikens bidrag til intelligent vækst i Europa 2020

SEK(2010) 1183

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Regionalpolitikken bidrag til intelligent vækst i Europa 2020

1. INDLEDNING

I denne meddelelse fastlægges den rolle, som regionalpolitikken, og særlig flagskibsinitiativet "Innovation i EU", spiller i forbindelse med gennemførelsen af Europa 2020-strategien¹ på området intelligent vækst. Regionalpolitikken kan som fremhævet af Det Europæiske Råd² frigøre EU's vækstpotentiale ved at fremme innovation i alle regioner og samtidig sikre komplementaritet mellem den støtte, som ydes på EU-plan og på nationalt og regionalt plan til innovation, F&U, iværksætteraktiviteter og informations- og kommunikationsteknologier (ikt). Regionalpolitikken er et vigtigt middel til at omsætte hovedmålene med initiativet "Innovation i EU" til konkret handling på stedet.

Dette sker ved at skabe gunstige vilkår for innovation, uddannelse og forskning, hvorved der sættes skub i F&U og videnintensive investeringer og skabes aktiviteter med en højere merværdi. Regionalpolitikken kan derved hjælpe medlemsstaterne og regionerne til at løfte den store udfordring, som består i at øge innovationskapaciteten og F&U i virksomhederne og styrke deres forbindelser til universiteter og forskningscentre.

Regionerne spiller en vigtig rolle, eftersom de er de primære institutionelle partnere for universiteter, andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner og små og mellemstore virksomheder, der spiller en afgørende rolle i innovationsprocessen. Regionerne udgør derved en uundværlig del af Europa 2020-strategien.

Denne meddelelse udgør et supplement til meddelelsen om *Innovation i EU*, idet den opfordrer politiske beslutningstagere på alle niveauer i medlemsstaterne til snarest muligt at sikre, at flere af de ressourcer, der stadig er til rådighed under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), investeres i intelligent vækst i den nuværende programmeringsperiode. I meddelelsen vil der først blive set nærmere på situationen i regionerne med hensyn til F&U og innovation og på de ressourcer, som regionerne har til hensigt at investere i disse områder. Herefter følger en beskrivelse af hovedelementerne i en styrket indsats til støtte for F&U og innovation som led i EU's regionalpolitik. Afslutningsvis fremsættes konkrete idéer til, hvordan en sådan indsats kan gennemføres.

2. INNOVATIONSPOTENTIALE OG UDFORDRINGER I REGIONERNE

Innovation i EU bygger på en bred opfattelse af innovation, der ikke kun omfatter nye eller forbedrede produkter og processer, men også tjenesteydelser, nye markedsførings-, branding- og udviklingsmetoder samt nye former for virksomhedsorganisation og samarbejdsordninger. Ved innovation forstås i stigende grad et åbent system, hvor forskellige aktører samarbejder og interagerer med hinanden.

¹ KOM(2010) 2020 "Europa 2020: En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst".

² Rådet for Den Europæiske Union EUCO 13/10, 17. juni 2010.

Offentlig støtte til innovation bør derfor tilpasses denne udvikling og komplementere indsatsen for at støtte forskning og teknologi ved at fremme et åbent samarbejde mellem alle interessenter.

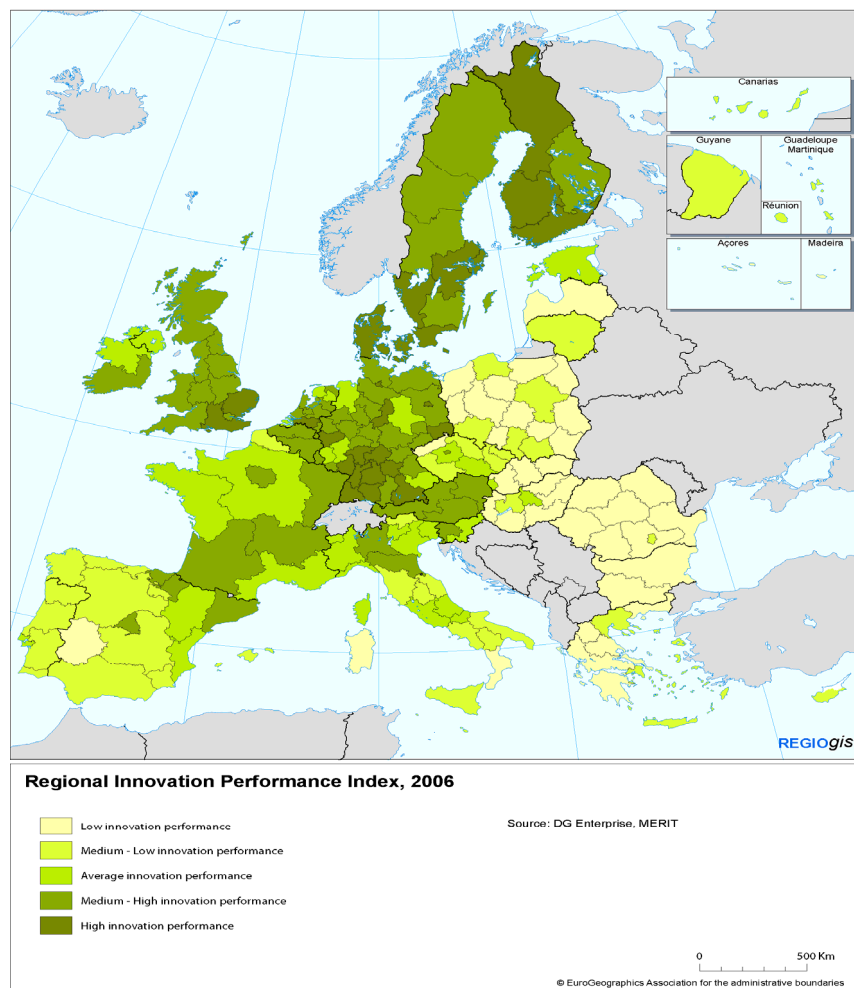
Denne støtte er berettiget, eftersom markedskræfterne ikke altid kan sikre en tilstrækkelig langsigtet finansiering af investeringer på grund af forskelle mellem det samfundsmæssige og private udbytte, uvisse resultater, informationsasymmetri og systemsvigt (f.eks. ineffektiv regulering). Det er ligeledes vigtigt med offentlig intervention for at fremme ændringer. Den geografiske spredning af innovation er imidlertid meget forskellig, idet nogle regioner konkurrerer på verdensplan om at være på teknologisk forkant, mens andre kæmper for at komme tættere på denne forkant ved at vedtage innovative løsninger og tilpasse dem til deres særlige situation ("innovationskløft"). Strategien og de offentlige interventioner bør afspejle denne mangfoldighed.

2.1. Regional mangfoldighed til gavn for et fælles mål: intelligent vækst

Det er nødvendigt at mobilisere det fulde innovationspotentiale i EU's regioner for at nå målet om intelligent vækst for Europa 2020. Innovation er af afgørende betydning for alle regioner. For førende regioner, for at de kan bevare deres førerposition, og for regioner med innovationsefterslæb³.

³ R. Wintjes, H. Hollanders, "Den regionale indvirkning af teknologiske ændringer i 2020".

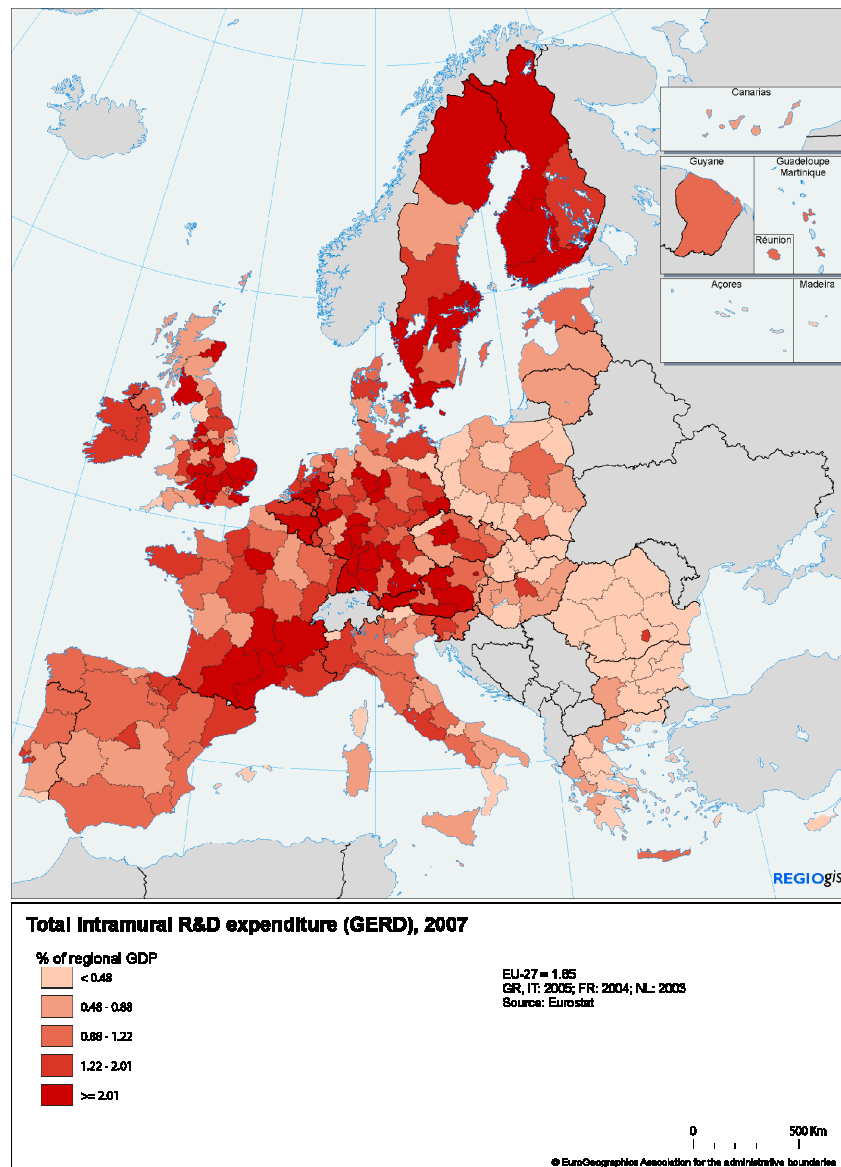
Kort 1: Indeks over innovationsresultater i regionerne

Regionernes videns- og innovationskapacitet afhænger af mange faktorer – virksomhedskulturen, arbejdsstyrkens kvalifikationer, uddannelsesinstitutioner, innovationsstøttetjenester, teknologioverførselsmekanismer, F&U- og ikt-infrastrukturer, forskermobilitet, væksthuse, nye finansieringskilder og det lokale kreative potentiale. En god styring er ligeledes afgørende. Resultaterne inden for F&U og innovation varierer betydeligt i EU, som det fremgår af indekset over innovationsresultater i regionerne (se kort 1), en sammensat indikator for mange af disse faktorer.

Regionernes afvigelse i forhold til målet om, at udgifterne til F&U skal udgøre 3 % af BNP, varierer også betydeligt fra en region til en anden: kun 27 regioner i EU svarende til én ud af ti har nået dette mål (se kort 2). Agglomerationseffekten har ført til en koncentration af F&U-ressourcer i nogle få førende regioner (f.eks. i Braunschweig (Tyskland), hvor udgifterne til F&U udgør næsten 7 % af BNP), mens disse udgifter ligger på et meget lavere niveau i andre regioner (f.eks. Severen tseentralen (Bulgarien), hvor de udgør under 1 % af BNP).

Kort 2: Udgifter til F&U

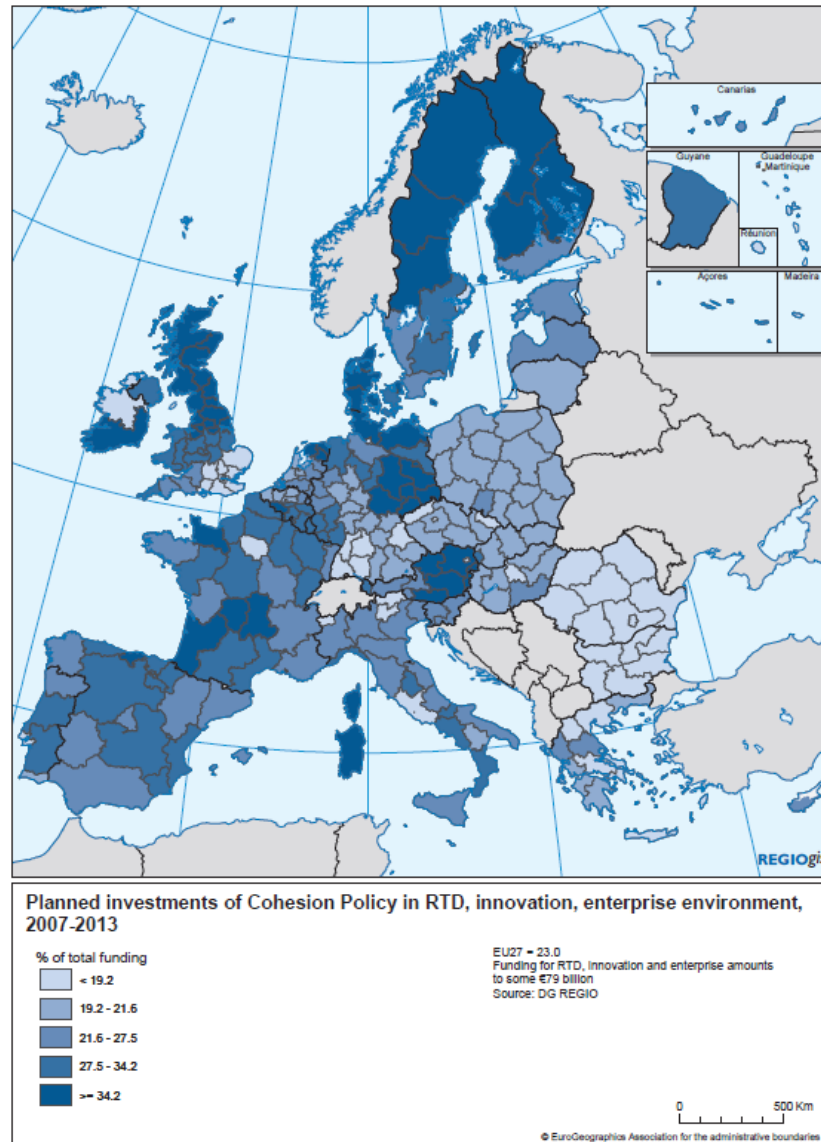

2.2. Regionalpolitikken støtter intelligent vækst i alle regioner

Medlemsstaterne og regionerne gør allerede en indsats for at støtte intelligent vækst trods de ugunstige økonomiske vilkår. Disse politikområder har fået tildelt næsten 86 mia. EUR, hvoraf trefjeddedele finansieres af EFRU (65 mia. EUR).

Der er dog stor forskel på den støtte, som via regionalpolitikken ydes til forskning og innovation i regionerne (se kort 3). Der er en tendens til større støtte i mere udviklede regioner, hvilket forstærker den gode cirkel kendetegnet af innovationsstyret vækst. Politikken skal føres i nøje koordination med fællesskabsprogrammet for innovation og det syvende rammeprogram for forskning. Sidstnævnte bør fortsat være koncentreret om at støtte topforskning, gensidig læring og et EU-dækkende samarbejde mellem forskere og virksomheder, mens regionalpolitikken fortsat bør koncentrere støtten om at sikre, at alle regioner er i stand til at absorbere og gøre effektiv brug af innovation, for at fordelene herved kan spredes over hele EU og EU's videnbaserede potentiale maksimeres.

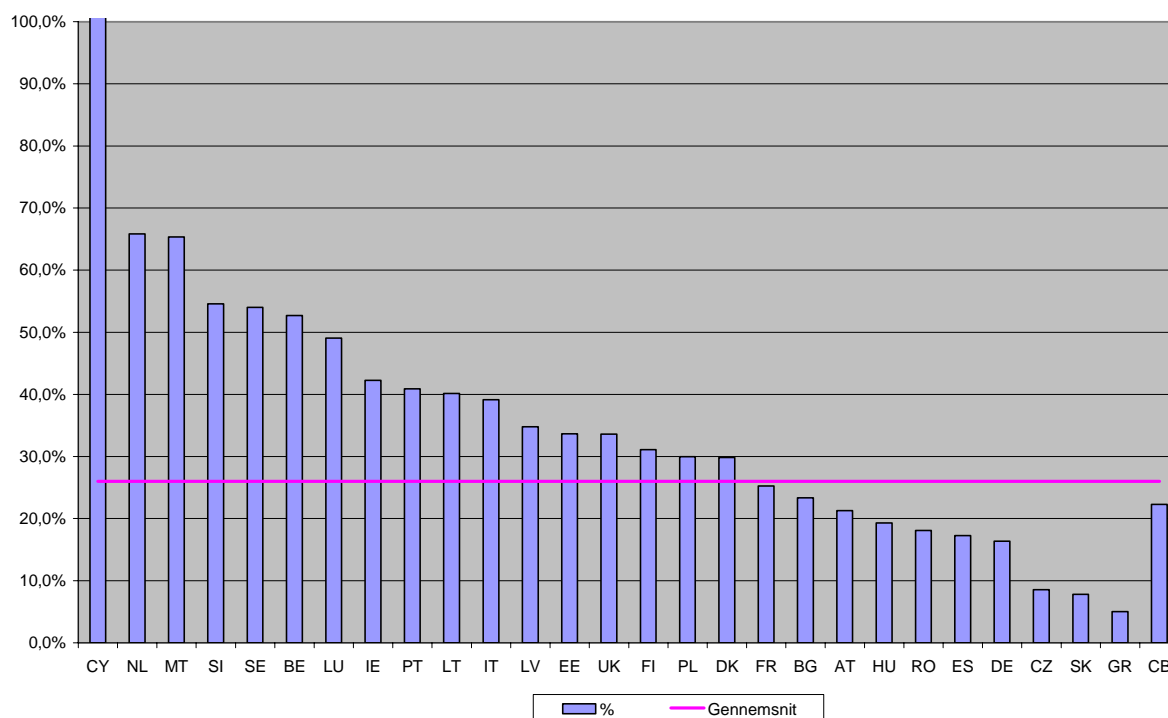
Kort 3: Samhørighedspolitiske ressourcer til FTU og innovation, 2007-2013

Pr. september 2009⁴ er det kun 22 mia. EUR eller 26 % af de 86 mia. EUR, som oprindeligt var forudset afsat under EU's regionalpolitik til forskning og innovation, herunder iværksætteraktiviteter og ikt, som på nuværende tidspunkt er blevet afsat til projekter (se kurvediagram 1).

⁴ KOM(2010) 110 - Samhørighedspolitik: Strategirapport 2010 om gennemførelsen af programmerne for perioden 2007-2013.

Kurvediagram 1: Fremskridt i medlemsstaternes udvælgelse af innovationsprojekter 2007-2013

Det er derfor nødvendigt at fremskynde gennemførelsen, sikre, at interventionerne får den størst mulige indvirkning, omlægge aktiviteter til områder, der giver regionerne de bedste muligheder for at udvikle konkurrencefordele og maksimere synergierne mellem de forskellige EU-finansieringskilder til innovation.

3. EUROPA 2020: STYRKELSE AF EU'S REGIONALPOLITIKS BIDRAG

Der er brug for strategisk intelligens for at indkredse de aktiviteter med høj merværdi, som giver de bedste muligheder for at styrke en regions konkurrenceevne. For at ressourcer til F&U og innovation kan få den største virkning, er de nødt til at nå op på en kritisk masse og ledsages af foranstaltninger til forbedring af kvalifikationer, uddannelsesniveauer og videninfrastrukturer.

Nationale og regionale regeringer bør derfor **udvikle strategier for intelligent specialisering**, for at regionalpolitikken kan få den størst mulige effekt i kombination med andre EU-politikker.

Strategier for intelligent specialisering kan sikre en mere effektiv anvendelse af offentlige midler og stimulere private investeringer. De kan hjælpe regionerne til at koncentrere ressourcerne om nogle få nøgleprioriteter i stedet for at sprede investeringerne over for mange områder og virksomhedssektorer. De kan også være et nøgleelement i udviklingen af flerniveaustyring for integrerede innovationspolitikker. Derudover bør de være tæt forbundne

med andre politikområder, og de kræver en forståelse for regionale styrker i forhold til andre regioner⁵ og for de mulige fordele ved interregionalt og tværnationalt samarbejde.

Frem for at være en strategi, der påtvinges ovenfra, indebærer intelligent specialisering, at virksomheder, forskningscentre og universiteter arbejder sammen om at indkredse de mest lovende specialiseringsområder i en region, men også de svagheder, der udgør en hindring for innovation. Intelligent specialisering tager højde for, at regionale økonomier kan have forskellige innovationskapaciteter. Førende regioner kan vælge at investere i udviklingen af en avanceret generisk teknologi eller tjenesteinnovation, mens det for andre regioner ofte vil være mere udbytterigt at investere i en sådan teknologi eller innovations anvendelse i en bestemt sektor eller forbundne sektorer.

Hvorvidt strategien er holdbar, vil afhænge af politikforanstaltningernes betimelighed og koordinering samt styringen heraf, herunder måder til at inddrage interessenterne på. Strategien bør omfatte politiklæringsmekanismer, særlig gennem peer reviews, der inddrager embedsmænd, aktører og regionale interessenter. Intelligent specialisering bør udnytte den regionale mangfoldighed, fremme samarbejdet på tværs af nationale og regionale grænser og åbne op for nye muligheder ved at undgå fragmentering og sikre, at viden flyder mere frit i EU.

Hvad bør være hovedelementerne i sådanne strategier? Uden på nogen måde at ville opstille en udtømmende liste gives nedenfor nogle nøgleidéer, som regioner kan anvende i forskellig kombination til at tilpasse deres strategi, således at den kommer til at afspejle deres særlige situation.

3.1. Innovationsklynger for regional vækst

Klynger – geografiske koncentrationer af som oftest små og mellemstore virksomheder, der indgår i et samspil med hinanden, kunder og leverandører, og som ofte råder over en fælles pulje af specialiseret arbejdskraft, virksomhedstjenester, finansielle tjenester, F&U og uddannelsesfaciliteter - er et vigtigt element i strategier for intelligent specialisering. De skaber gunstige vilkår for at fremme konkurrenceevne og innovation. Støtte til udvikling af sådanne strategier bør koncentrerer om områder, der rummer en konkurrencefordel.

3.2. Innovationsvenlige vilkår for små og mellemstore virksomheder

Det er en forudsætning for vækst, jobskabelse og innovation samt samhørighed, at SMV-sektoren trives. Små og mellemstore virksomheder er afgørende for EU's økonomi: 20 millioner af dem tegner sig for en andel på næsten 60 % af værditilvæksten og to tredjedele af beskæftigelsen i den private sektor. Over 92 % af dem er mikrovirksomheder, der har under 10 ansatte⁶. Regionale og nationale myndigheder bør således fremme innovationsvenlige vilkår, der kan hjælpe små og mellemstore virksomheder, navnlig F&U-intensive virksomheder, og støtte etableringen af nye virksomheder. Den efterfølgende evaluering af EFRU i perioden 2000-2006 viste, at støtten havde gjort det muligt at skabe mindst én million job og øge investeringerne i forskning og innovation, men at der er et behov for at gøre større brug af lån, egenkapitalfinansiering og andre former for finansieringsteknik.

⁵ Input fra det belgiske formandskab til det uformelle rådsmøde (konkurrenceevne), juli 2010.

⁶ "Innovationspolitik på regionalt niveau: Håndværk- og SMV-prioriteter for den nye innovationsstrategi" – debatoplæg fra UEAPME's sekretariat (2010).

3.3. Livslang læring i forskning og innovation

Mange universiteter i EU bidrager til at kommercialisere forskningen ved i stigende grad at få de studerende til at tænke i iværksætterbaner og ved at samarbejde med regionale virksomheder på innovationsområdet. De bliver derfor stærkere involveret i regionernes økonomiske udvikling. Der er brug for flere initiativer af denne slags.

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi er det første initiativ, som skal fremme EU's konkurrenceevne ved fuldt at integrere videregående uddannelse, forskning og erhvervslivet (videntrekanten) for at skabe og fremme innovation og virkning i verdensklasse. Institutet kan derfor yde et vigtigt bidrag til det europæiske innovationslandskab.

Uddannelse, videreuddannelse og livslang læring er som nævnt i Europa 2020-flagskibet "Unge på vej" og initiativet "Nye kvalifikationer til nye job" afgørende for, at regionerne kan udvikle deres innovationskapacitet. Hvis læseplanerne i skolerne og på de højere læreanstalter koncentrerer om tværgående kompetencer som f.eks. kreativitet, iværksætterånd og initiativevne, vil det hjælpe unge til at udvikle deres fulde innovationspotentiale. EFRU bør fremme flere projekter, der kan støtte et effektivt samarbejde mellem alle typer af uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

3.4. Attraktive regionale forskningsinfrastrukturer og kompetencecentre

Forskningsinfrastruktur er af afgørende betydning for videnbaserede innovationssystemer. Der er brug for en trestrengt strategi, der kan hjælpe regionerne til at udnytte deres fulde potentiale: i) udvikle forsknings- og ikt-infrastrukturer i verdensklasse ved at udnytte eksisterende videnskabelig ekspertise i regionerne gennem støtte fra Struktur fonden, ii) etablere netværk af forskningsfaciliteter for mindre forskningsintensive lande og iii) udvikle regionale partnerfaciliteter (RPF). For at dette kan lade sig gøre, er det afgørende at øge udviklingen og anvendelsen af ikt-baserede e-infrastrukturer for at sætte geografisk adskilte forskningshold i forbindelse med hinanden, så de bedre kan samarbejde og udveksle videnskabelige ressourcer og viden.

Nationale og regionale myndigheder bør især overveje, hvordan EU's regionalpolitik kan bidrage til opfyldelsen af målet i flagskibsinitiativet "Innovation i EU" om, at 60 % af de forskningsinfrastrukturer, der på nuværende tidspunkt er blevet identificeret af Det europæiske strategiske forum for forskningsinfrastruktur (ESFRI), skal være afsluttet eller påbegyndt inden 2015.

3.5. Kreativitet og kulturindustrier

EU's evne til at komme ud af krisen og løfte langsigtede udfordringer, er ikke kun et spørgsmål om et stærkt industrigrundlag, men også om kreative og kvalificerede personer, styring og stærke sociale værdier som solidaritet, hensyntagen til miljøet, åbenhed og kulturel mangfoldighed.

Kulturelle og kreative industrier, der blomstrer på lokalt og regionalt niveau, er strategisk godt placerede til at forene kreativitet og innovation. De kan bidrage til at fremme lokale økonomier, sætte gang i nye aktiviteter, skabe nye og vedvarende job, have vigtige afsmittende virkninger på andre industrier og øge regioners og byers tiltrækningskraft.⁷

⁷ KOM(2010) 183 "Frigørelse af de kulturelle og kreative industriers potentiale".

Kreative industrier er således katalysatorer for strukturændringer i mange industriområder og landdistrikter og har potentiale til at sætte nyt skub i økonomien i disse områder og bidrage til en ændring af regionernes image.

De bør integreres i regionale udviklingsstrategier for at sikre et effektivt partnerskab mellem civilsamfundet, erhvervslivet og de offentlige myndigheder på regionalt og nationalt plan og på EU-plan.

3.6. Digital dagsorden

Målet med den digitale dagsorden er at opnå bæredygtige økonomiske og sociale fordele af et digitalt indre marked baseret på hurtige internetapplikationer og åbne op for adgangen til online-indhold.

Den støtte, der via regionalpolitikken blev ydet til bredbånd i perioderne 2000-2006 og 2007-2013, har ført til, at forskellen i anvendelse mellem tyndt og tæt befolkede regioner faldt fra 67 % i 2004 til 24 % i 2008, og at forskellen i bredbåndsdækning mellem landdistrikter og byområder faldt fra 33 % i 2004 til 28 % i 2007. Der er dog stadig forskelle, især i landdistrikter: 94 % af europæerne er dækket af bredbåndsnetværk, men kun 80 % af befolkningen i landdistrikter.

Mange regioner kæmper stadig for at investere EFRU-midler, der er afsat til ikt (omkring 4,4 % af det samlede beløb), hvilket delvis skyldes manglende planlægningskapacitet. Der er også behov for flere private investeringer i ikt for at opveje budgetbegrænsninger af de offentlige udgifter. Med hensyn til vigtigheden af ikt for innovationssystemet bør medlemsstaterne overveje, hvordan de bedre kan anvende EFRU til at fremskynde opfyldelsen af EU 2020-målene for bredbåndsadgang, herunder totaldækning, ved at gøre brug af de forskellige teknologier (fibre, adsl, trådløs, satellit), der kan tilpasses de forskellige geografiske behov og udfordringer i de forskellige regioner i EU.

3.7. Offentlige indkøb

Offentlige indkøb er en vigtig drivkraft bag innovation, da de kan hjælpe innovative virksomheder til hurtigere at markedsføre innovationer og opnå afkast af investeringer. Innovative offentlige indkøb indebærer, at den offentlige sektor påtager sig rollen og risiciene ved at være en førende kunde, mens den samtidig tilstræber at forbedre kvaliteten af sine tjenesteydelser og produktiviteten.

Budgetter for offentlige indkøb bør omfatte prækommercielle former for offentlige indkøb og innovationspartnerskaber. Kommissionen vil yde rådgivning og støtte for at fremme denne proces, herunder en retlig ramme for at lette fælles indkøb for kontraherende aktører fra forskellige medlemsstater.

Sådanne processer er under udvikling i de regioner, der er omfattet af initiativet "Regioner for økonomisk forandring", og bør strømlines i de operationelle programmer.

3.8. Regionalpolitik og håndtering af de store udfordringer gennem europæiske innovationspartnerskaber

Visse samfundsmæssige udfordringer nødvendiggør en større koordineret indsats på EU-niveau for at finde og gennemføre effektive løsninger. De udfordringer, der er indkredset i

Europa 2020, omfatter klimaforandring, energi- og ressourceeffektivitet, råmateriale-mangel og befolkningsaldring.

Initiativet "Innovation i EU" omfatter en række europæiske innovationspartnerskaber, der skal tackle specifikke udfordringer ved at give mulighed for at samle ressourcerne og alle nøgleaktører samt relevante politikinstrumenter på EU-plan og nationalt plan hen imod virkeliggørelsen af fælles mål.

Regionalpolitikken bør fortsat beskæftige sig med disse udfordringer, og der bør findes måder, hvorpå de pågældende partnerskaber kan integreres i dens gennemførelse.

4. FLERE SYNERGIER MELLEM POLITIKINSTRUMENTER

Rådet⁸ og Europa-Parlamentet⁹ har understreget vigtigheden af at styrke synergierne mellem EU's støttepolitikker på forsknings- og innovationsområdet. De har opfordret Kommissionen til at undersøge, hvordan reglerne og procedurerne for de pågældende foranstaltninger kan harmoniseres og forenkles yderligere, og se nærmere på de indbyrdes sammenhænge mellem dem for at yde rådgivning og fremme samarbejdet med de nationale og regionale organer, der er involveret i deres gennemførelse.

Siden da er der blevet taget en række skridt til at støtte både dem, der er direkte involveret i innovation, og de offentlige organer, der er ansvarlige for at udvikle regionale innovationssystemer og yde støttetjenester. Kommissionen har udgivet en "praktisk guide"¹⁰, der henvender sig til forskere og virksomheder i første gruppe. Hvad angår beslutningstagere på nationalt og regionalt niveau, gøres der en indsats for at informere dem om lokale modtagere af EU-støtte for at øge mulighederne for synergier mellem de pågældende aktiviteter.

Kommissionens tjenestegrene er i fællesskab med medlemsstater og regionale myndigheder i færd med at undersøge, i hvilket omfang de medfinansierede programmer kan yde supplerende finansiel støtte til det syvende rammeprogram for forskning:

- anlæggelse af forskningsinfrastruktur som omhandlet i ESFRI's køreplan
- projekter som led i forskningspotentialeaktionen under det syvende rammeprogram for forskning, der blev positivt evalueret, men som ikke kunne finansieres på grund af manglende ressourcer.

En anden mulighed er, at medlemsstaterne og regionerne følger bedste praksis fra forvaltningen af projekter under det syvende rammeprogram for forskning og, gennem anvendelsen af internationale peer reviews, indkredser finansieringsprioriteter for forskning og innovation i EU's regionalpolitiske programmer.

Videnskabs- og teknologiparker samt væksthuse spiller en vigtig rolle i forbindelse med fremme af innovation og regional udvikling¹¹. Kommissionen har for nylig udarbejdet en

⁸ Konklusioner af 17. maj 2010.

⁹ Europa-Parlamentets beslutning (EP:A7-0138/2010, P7_TA(2010) 0189, maj 2010).

¹⁰ http://cordis.europa.eu/eu-funding-guide/home_en.html

¹¹ EØSU CCMI/072 (juli 2010), "Teknologi, industriel innovation og forskerparker".

"Intelligent guide til innovationsbaserede væksthuse", der henvender sig til regionale beslutningstagere¹².

Netværket Enterprise Europe er forankret i lokale og regionale virksomheder og innovationsstøtteorganer, hvoraf mange er ansvarlige for forvaltningen af EFRU. Netværket skal fremme små og mellemstore virksomheders deltagelse i projekter under det syvende rammeprogram for forskning og fællesskabsprogrammet for innovation og stimulere teknologioverførsler og virksomhedspartnerskaber for dermed at hjælpe virksomheder til at komme i kontakt med tværnational innovation og vidennet. Netværket er også med til at øge lokale og regionale partnerorganisationers kapacitet til at tilbyde støttetjenester, der er tilpasset den stadig mere globale værdikæde.

På EU-niveau hjælper støtte til tværnationale programmer (f.eks. Østersøstrategien) og interregionalt samarbejde (f.eks. videnbaserede regioner i det syvende rammeprogram for forskning, klyngeinitiativer i fællesskabsprogrammet for innovation og INTERREG IV C og URBACT, herunder initiativet "Regioner for økonomisk forandring") regioner til i højere grad at deltage i forskning i verdensklasse og øge læringsmulighederne.

5. KONKLUSIONER

Denne meddelelse opfordrer medlemsstaterne og regionerne til at bidrage til at nå målene om intelligent vækst for Europa 2020 gennem regionalpolitikken og de støttemidler, der er til rådighed under EFRU.

Der kan først tages højde for større ændringer i den måde, hvorpå regionalpolitikken føres, i den næste flerårige finansielle ramme. Medlemsstaterne og regionerne kan dog allerede i de sidste tre år af den nuværende programmeringsperiode begynde med at ændre deres praksis. I bilaget til denne meddelelse fremsættes forslag til, hvordan man kan udnytte den regionale mangfoldighed og sikre en effektiv brug af knappe ressourcer ved at udnytte synergierne mellem finansieringskilder og mellem forsknings- og innovationssystemer i forskellige regioner. Disse tiltag skal ses i lyset af og udgøre et supplement til flagskibsinitiativet "Innovation i EU".

Bilag 1 – Tiltag for at nå målene om intelligent vækst for EU 2020 gennem regionalpolitikken og dens støttemuligheder

Tiltag 1: Udvikle strategier for intelligent specialisering

Dette tiltag har til formål at koncentrere ressourcerne om de mest lovende områder, hvor der kan opnås en komparativ fordel, dvs. klynger, eksisterende sektorer og tværsektorielle aktiviteter, økoinnovation, markeder med høj merværdi eller specifikke forskningsområder. Arbejdet med at udvikle sådanne strategier kan påbegyndes øjeblikkeligt ved hjælp af støtte til teknisk bistand og en international peer review.

Dette tiltag bør i givet fald ledsages af to foranstaltninger:

- styrke EFRU-støtten til uddannelse, forskning og innovation i den nuværende periode for at fremme investeringer på disse områder, herunder ved at trække på supplerende støtte fra det syvende rammeprogram for forskning og fællesskabsprogrammet for innovation.

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/sf2000_en.htm

Rammebetingelserne for forskning, innovation og en videnbaseret økonomi bør forbedres ved at knytte EFRU-støtten til det nationale reformprogramms hovedmål (knyttet til retningslinje 4 i de integrerede retningslinjer for den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken)

- udnytte fleksibiliteten i programmerne under EU's regionalpolitik fuldt ud for at omdirigere midlerne i dette øjemed. Kommissionen vil støtte anmodninger om en sådan omdirigering, som er i overensstemmelse med en strategi for intelligent specialisering, og fremskynde deres vedtagelse.

Tiltag 2: Gøre større brug af **finansieringstekniske instrumenter** som støtte for innovation, herunder bløde lån, garantier og venturekapital, alt efter typen af virksomhed, dennes størrelse og den pågældende risiko. Udvidelse af lån og kapitalfinansiering med henblik på innovation ved hjælp af eksisterende instrumenter, herunder EIB-Gruppen, navnlig til fordel for små og mellemstore virksomheder, bør stå højt på den politiske dagsorden.

Tiltag 3: Undersøge muligheden (i artikel 37, stk. 6, litra b) i forordning (EF) nr. 1083/2006) for at finansiere **interregionalt samarbejde** med henblik på at fremme forskning og innovation under konvergensmålet og målet om regional konkurrenceevne og en bedre adgang til internationale forsknings- og innovationsnetværk under det syvende rammeprogram for forskning og fællesskabsprogrammet for innovation.

Tiltag 4: Sikre sammenhæng mellem forsknings- og innovationspolitikker, der skal styrke udbuddet eller stimulere efterspørgslen, ved at udnytte de muligheder, som **offentlige indkøb samfinansieret af EFRU** giver for at øge innovationsindholdet i produkter, processer og tjenester.

Tiltag 5: Gøre mere systematisk **brug af international peer review ved uafhængige eksperter** i forbindelse med forskningsprojekter for at gøre støtten mere effektiv.

Tiltag 6: Overveje at gøre brug af EFRU til finansiering af egnede **foreløbigt udvalgte projekter under det syvende rammeprogram for forskning og fællesskabsprogrammet for innovation.**

Tiltag 7: Udnytte mulighederne for at forbedre regional innovationspolitik gennem den peer learning, som der gives mulighed for under det syvende rammeprogram for forskning, fællesskabsprogrammet for innovation og INTERREG IV C og de hermed forbundne platforme og netværk.

Gennemførelsen af ovennævnte tiltag bør fastlægges i et særligt afsnit i gennemførelsesrapporterne og diskuteres i de udvalgte, der skal føre tilsyn med programmerne.

Bilag 2 – Liste over tiltag, der skal iværksættes af Kommissionen

For at støtte de tiltag, der nævnes i bilag 1, for det tilfælde, at de indføres af medlemsstaterne, agter Kommissionen at:

- **lette de nationale og regionale regeringers udformning og gennemførelse af strategier for intelligent specialisering ved at:**
 - udvikle en "platform for intelligent specialisering" før 2012 ved at samle ekspertise fra universiteter, forskningscentre, regionale myndigheder, virksomheder og Kommissionens tjenestegrene med henblik på at indkredse behov, styrker og muligheder
 - tilvejebringe data, politiske analyser og information om forsknings- og innovationsresultater og specialisering set fra et EU-perspektiv (især via det europæiske observationscenter for klynger (European Cluster Observatory), den regionale resultattavle og det regionale overvågningsinstrument for innovation (Regional Innovation Scoreboard and Monitor) og informationssystemet for sektorspecifik innovation (Sectoral Innovation Watch))
 - oprette platforme for gensidig læring om udviklingen og gennemførelsen af sådanne strategier (herunder "det europæiske klyngesamarbejdsforum" (European Cluster Cooperation Forum)¹³, der finansieres af fællesskabsprogrammet for innovation, og den europæiske klyngealliance (European Cluster Alliance) og "videnregioner" og forskningspotentialeprojekter, der finansieres af det syvende rammeprogram for forskning).
- **bistå medlemsstaterne og regionerne med at gennemføre projekter på uddannelses-, forsknings- og innovationsområdet** gennem videnovertførsler og spredning af god praksis, ved hjælp af initiativet "Regioner for økonomisk forandring" (herunder "RegioStars") og ved at yde teknisk bistand til innovationsbaserede fast-track regionale netværk og interregionalt samarbejde, der f.eks. støttes under INTERREG IV C, Videnregioner og klyngeaktiviteter, der finansieres af fællesskabsprogrammet for innovation.
- **arbejde tæt sammen med finansielle institutioner** for at mobilisere midler og sikre, at de eksisterende finansieringsinstrumenter anvendes bedst muligt i den pågældende situation, herunder ved eventuelt at oprette et RSFF¹⁴-vindue/facilitet, der retter sig til konvergensregioner, mere intensiv anvendelse af JEREMIE¹⁵ for at tilvejebringe risikofinansiering og garantier for dermed at fremme innovationen i små og mellemstore virksomheder og opstart af teknologibaserede virksomheder, samt ved at undersøge måder, hvorpå man kan udvide anvendelsen af eksisterende finansieringstekniske instrumenter til nye forsknings- og innovationsaktiviteter.

¹³ Skal oprettes under det europæiske observationscenter for klynger i 2011.

¹⁴ Finansieringsfaciliteten for risikodeling (RSFF) er en gældsfinansieringsfacilitet, der er udviklet i fællesskab af Europa-Kommissionen og EIB med henblik på at fremme private investeringer i forskning, teknologisk udvikling og innovation.

¹⁵ Artikel 44 i forordning 1083/2006.

- **lette forretningsmulighederne for små og mellemstore virksomheder** gennem en konsolidering og styrkelse af netværket Enterprise Europe (EEN), hvis partnere bør hjælpe organisationer til at gøre bedre brug af EFRU-støtte til innovation.
- **forbedre sammenhængen og komplementariteten mellem EU's politikker for uddannelse, forskning og innovation med det formål at:**
 - identificere og fremme udbredelsen af eksempler på god praksis blandt politiske beslutningstagere og bidragydere til innovationsfremme; udvide og opgradere den praktiske vejledning i EU-finansieringsmuligheder på dette område og oprette en enkelt webbaseret portal om Kommissionens støtte til forskning og innovation, der er knyttet til, eller omfattet af, deltagerportalen for det syvende rammeprogram for forskning, for at lette adgangen til EU-støtte for innoverende aktører.
 -